

20.3.2018

Sisäministeriö
Lausuntopyyntö SMDno-2018-428

**LAUSUNTO LUONNOKSISTA RAHANPESUN JA TERRORISMIN ESTÄMISESTÄ
ANNETUN LAIN NOJALLA ANNETTAVIKSI VALTIONEUVOSTON ASETUKSIKSI**

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme yllä mainituista asetuksista

Lausuntomme keskeinen sisältö:

*Ulkoistettu talouhallinnon palvelu, jota tuotetaan tilitoimistoissa ja vastaavissa palveluyrityksissä on luonteeltaan liiketapahtumien automatisoitua massakäsittelyä, joka ei missään olosuhteissa mahdollista yksittäisten tapahtumien, esimerkiksi laskujen ja maksujen **kattavaa analysointia** rahanpesulain näkökulmasta. **Tämän johdosta tehostettua tuntemismenettelyä voidaan vaatia sovellettavan talouhallinnon palveluissa vain asiakkaasta riskikartoituksessa tehdyn kokonaisarvion perusteella, ei yksittäisten liiketapahtumien sisällön perusteella. Toivomme, että tämä kirjataan selkeästi asetuksen yhteydessä laadittuun perustelumuiistioon.***

Ulkoistetun talouhallintopalvelun toimintamallit ja -ympäristö

Riippumatta palveluyrityksen koosta, ulkoistettu talouhallinnon palvelu on luonteeltaan pitkälle automatisoitua massakäsittelyä. Näin on jo nyt ja tulevaisuudessa vieläkin suuremmissa määrin. Esimerkiksi myyntilaskujen kirjauksia viedään kirjanpitoon suoraan asiakasyrityksen järjestelmistä tuoduilla liittymillä. Asiakas käsittelee usein ostolaskut kierrätysjärjestelmässä ja kirjauksissa sovelletaan usein esimerkiksi laskuttajaan perustuvia automaattiliiointejä. Viitesuoritukset kohdistetaan myyntilaskuun automaattisesti. Tällainen automaattinen käsittely ei mahdollista yksittäisten liiketapahtumien sisällön perusteella tehtävää rahanpesun ja terrorismin rajoittamisen estämiseen tähtäävää analyysiä kuin sattumanvaraisissa yksittäistapauksissa.

Käytännön tasolla myöskään esimerkiksi pankkien toimittama viitesuoritusten sisältö ei mahdollista maksajan luotettavaa tunnistamista. Pankkien toimittamissa viitesuorituksissa olevat asiakkaan nimet sisältävät vain osan asiakkaan koko nimestä ja käytännössä nimeämiskäytännöt ovat kirjavia. Pankkitiliä avatessa annettu nimi ei läheskään aina vastaa maksajan virallista yty-järjestelmässä olevaa nimeä maksuhetkellä.

Tehostettuun tuntemismenettelyyn siirtyminen

20.3.2018

Rahanpesulain 3:10 § mukaan ”ilmoitusvelvollisen on sovellettava tehostettua menettelyä asiakkaan tuntemiseksi, jos ilmoitusvelvollinen arvioi 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun riskiarvion perusteella, että asiakassuhteeseen tai yksittäiseen liiketoimeen liittyy tavanomaista suurempi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski taikka jos asiakkaalla tai liiketoimella on liittymäkohta valtioon, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- ja selvittelyjärjestelmä muodostaa komission arvion mukaan merkittävän riskin EU:n sisämarkkinalle tai ei täytä kansainvälisiä velvoitteita.”

Ulkoistetun taloushallintopalvelun tarjoaja muodostaa riskiarvion perusteella riskiperusteisen näkemyksen kustakin asiakkaastaan ja päivittää tarkastelua säännöllisin väliajoin. Asiakkaasta muodostetun arvion perusteella taloushallintopalvelun tarjoaja siirtyy tarvittaessa tehostetun tuntemisen mukaiseen menettelyyn ja toteuttaa asetuksessa kuvattu toimia mukaan lukien liiketoimien ja maksujen tehostettu seuranta. **Tehostettuun tuntemiseen ei kuitenkaan voida edellyttää siirryttävän yksittäisten liiketapahtumien kattavan analysoinnin perusteella, koska se on käytännössä mahdotonta.** Ehdotamme, että muistioon asetuksen 4 §:n 2 momentin perusteltutekstiin tehdään alla esitetty täsmennys:

Pykälän 2 momentissa tarkennettaisiin tilanteet, joissa liiketoimeen voi liittyä epätavallisia yksityiskohtia. Liiketoimeen voisi liittyä tällaisia yksityiskohtia esimerkiksi, jos liiketoimi toteutetaan epätavallisissa olosuhteissa, liiketoimi saattaisi vaikeuttaa asiakkaan tai tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista, liiketoimi toteutetaan huomattavana käteissuorituksena, tai liiketoimi liittyy kolmannelta osapuolelta saatuun maksuun ja kolmas osapuoli on tuntematon tai kolmannelle osapuolella ei ole ilmeistä yhteyttä liiketoimeen. **Ilmoitusvelvollisuutta arvioitaessa otettaisiin huomioon ilmoitusvelvollisen tosiasiallinen mahdollisuus havaita yksittäisten liiketoimien epätavalliset yksityiskohdat. Mahdollisuus tehdä havainnot voi olla rajoittunut esimerkiksi saatujen tietojen puutteiden vuoksi (suomalaisen pankkistandardin tietosisällön rajoitteet) tai sen vuoksi että palveluntarjoajan toiminta on automatisoitua massakäsittelyä, missä yksittäisten liiketapahtumien tai maksujen sisältöä ei käsitellä manuaalisesti. Tällöin tehostettuun tuntemiseen siirrytään asiakkaista tehdyn riskiarvion perusteella.** Säännös ei olisi tyhjentävä.

SUOMEN TALOUSHALLINTOLIITTO RY

Janne Fredman
Johtava asiantuntija

20.3.2018

Suomen Taloushallintoliitto ry (TAL) on auktorisoitujen tiloimistojen ja taloushallinnon konsulttiyritysten liitto, jonka jäsenyritykset hoitavat 141 000 yrityksen taloushallintoa ja 50 000 yrityksen palkkahallintoa.

